

Баланенко Юрій,
студент,
Стецюк Максим,
аспірант

Західноукраїнський національний університет

ВЕКТОРИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ СУБ'ЄКТІВ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

Порівняно з країнами з розвинутою ринковою економікою формування українського корпоративного сектору стало результатом тривалого розвитку та трансформації ринкових відносин з метою реалізації великих проєктів та досягнення чітких стратегічних цілей. На певному етапі з'ясувалось, що права державної власності потребували перерозподілу, оскільки її діяльність на корпоративному рівні виявилась неефективною та соціально безвідповідальною. Тому, незважаючи на загальне посилення ринкової активності корпорацій, формування та розвиток корпоративних структур не стали передумовою забезпечення сталого економічного зростання та прогресивного розвитку національної економіки в цілому.

Сьогодні корпоративні структури, хоч і менш численні, ніж інші організаційно-правові форми суб'єктів господарювання, займають домінуюче положення у функціонуванні найбільших економік світу та є вирішальним суб'єктом, який впливає на функціонування глобального економічного середовища.

От, наприклад, Черненко С.М. констатує, що «у розвинутих країнах світу корпоративний сектор створює 90 % загального обсягу ВВП країни при частці суб'єктів не більше 10 % від загальної кількості» [5].

Схожу думку висловлює Сірко А.В. за результатами дослідження економіки США і стверджує, що «частка корпорацій у загальній чисельності форм ділової активності стабільно утримується на рівні близько 20 %, а діловий оборот корпорацій сягає майже 90 % від загального обороту всіх фірм» [3, с. 20].

Як наслідок, повною мірою закономірним вектором розвитку економіки України стала прогресивна корпоратизація.

Однак, згідно досліджень Царука В.Ю. протягом останніх років в Україні «відбувається зменшення кількості корпоративних структур, що обґрунтовується як об'єктивними причинами розвитку корпоративного сектору в Україні (поступова монополізація ринків, злиття та об'єднання корпоративних структур, тощо), так і суб'єктивними факторами (анексія території Автономної Республіки Крим, тимчасова окупація окремих територій» [4, с. 6].

Схожі процеси спостерігаються у світовому масштабі. Наприклад, Арас Дж. і Кроутер Д., стверджують, що «основною причиною краху корпорацій стали проблеми з бухгалтерським обліком, аудитом та очікуваннями людей» [1, с. 315].

Додатковою проблемою доцільно визнати консерватизм обліково-управлінської системи, на якій наголошує Бруханський Р.Ф., і необхідність переосмислення пріоритетів управлінської діяльності [2, с. 21].

Корпоратизація української економіки стала базовою причиною генерування пошуку інструментів і механізмів (контрактів, організаційного оформлення, регулювання) формування системи взаємовідносин і взаємодії між учасниками корпоративної структури та захисту інтересів відповідних груп стейкхолдерів. У міжнародній практиці таку систему називають корпоративним управлінням, виходячи

із змістовної характеристики поняття «корпоративна структура», особливо наявності розмежування прав власності та управління в корпоративній структурі.

Порівняно з країнами з розвинутою ринковою економікою, де поняття «корпорація» характеризується чіткими параметрами та стандартами ідентифікації, в Україні немає аналогічної системи, а тому відсутній перелік суб'єктів, на які поширюється механізм корпоративного управління.

На нашу думку, в сучасних реаліях української економіки актуалізується питання не розширеного обґрунтування дефініції «корпорація» за міжнародним зразком, а пошуку його аналогу з врахуванням вимог чинного законодавства України та ідентифікації «корпоративних структур», учасники яких використовують корпоративні відносини.

Список використаних джерел

1. Aras G., Crowther D. Global Perspectives on Corporate Governance and CSR. Gower Publishing, Ltd., 2009. 341 p.
2. Бруханський Р.Ф. Модернізація обліково-інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту сільськогосподарських підприємств : колективна монографія : у 2-х т. Дніпропетровськ : Герда, 2013. С. 21-34.
3. Сірко А.В. Корпоративний сектор: структура, місце та роль в сучасній економіці. Вісник Вінницького політехнічного інституту. 2004. № 4. С. 17-24.
4. Царук В. Ю. Теорія і методологія обліку і аналізу в системі корпоративного управління : монографія. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2020. 404 с.
5. Черненко С.М. Корпоративний сектор: сучасний стан та проблеми становлення. Ефективна економіка. 2011. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=683>